

"Gemeenschap voor Kolen en Staal" in Internationale Spectator (15 Oktober 1952)

Source: Internationale Spectator. 15.10.1952, n° 20. 's-Gravenhage: Het Nederlandsch Genootschap voor Internationale Zaken.

Copyright: (c) Internationale Spectator

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"gemeenschap_voor_kolen_en_staal"_in_internationale_spectator_15_oktober_1952-nl-77f3a4ba-042c-4ce3-8263-44afdffafcda.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 18/09/2012

Gemeenschap voor Kolen en Staal

Gaarne voldoe ik aan de uitnodiging van de Redactie van de Internationale Spectator om een toelichting te geven op de vraag omtrent de verhouding tussen de Gemeenschap voor Kolen en Staal, die een voorlopige zetel kreeg in Luxemburg en de Raad van Europa te Straatsburg.

Men zal zich herinneren, dat het initiatief tot de Gemeenschap voor Kolen en Staal op 9 Mei 1950 werd genomen door Minister Schuman, maar dat dit initiatief mede was ingegeven door een desbetreffende resolutie, die in Straatsburg was aangenomen. In zoverre had de Engelse onder-Minister Nutting geen ongelijk, toen hij onlangs in Straatsburg de Schuman-organisatie een kind noemde van de Raad van Europa. Maar om de verhouding tussen moeder en kind heeft men zich in dit geval, om welke reden dan ook, vanaf het begin vrij veel zorgen gemaakt.

In het allereerste begin leek deze vraag een vrij technisch karakter te hebben. Immers, reeds geruime tijd vóór het initiatief van Minister Schuman was men het er onder de voorstanders van een Verenigd Europa over eens, dat de integratie van Europa een tweeledig karakter zou moeten dragen: enerzijds de vestiging van bovenationale doelverbanden (ijzer en steenkool, landbouw, transport, electriciteit, enz.), anderzijds de tot standkoming van een politieke federatie, volgens de Straatsburgse formulering „met beperkte bevoegdheden, doch reëel gezag". Ook wanneer alle landen van de Raad van Europa van een bepaald doelverband deel zouden uitmaken, blijft er dus de staatsrechtelijke vraag, hoe de verhouding tussen de functionele integratie en de politieke federatie het best kan worden geregeld.

Het vraagstuk kwam echter daarna in een veel scherper licht te staan, toen in Mei 1950 de Franse Regering het bovenationale karakter van de te vormen gemeenschap voor kolen en staal zo essentieel achtte, naar mijn mening terecht, dat op die grond Engeland besloot buiten deze gemeenschap te blijven. Daarmee trad de eerste complicatie in: het eerste bovenationale doelverband, dat tot stand zou komen, zou niet alle landen van de Raad van Europa omvatten. Wat aanvankelijk een technisch vraagstuk leek, werd daardoor een vraagstuk van veel verder reikende politieke en economische betekenis.

Vrij spoedig na het Schumanplan rees het vraagstuk van de Europese Defensiegemeenschap aan de einder. Het verloop daarvan was zodanig, dat de E.D.G. precies dezelfde landen zou omvatten als de Schuman-organisatie. De eerste complicatie werd daardoor beduidend groter. De ontwikkeling ging immers in de richting van, voorlopig, twee bovenationale doelverbanden, hetzelfde beperkte aantal landen omvattend, en de E.D.G. zou nog dieper ingrijpen in de Europese verhoudingen dan de Schuman-organisatie reeds deed. Daarmee begon zich een tegenstelling af te tekenen tussen het kleine Europa (de zes Schuman-landen) en het grote Europa (de landen, die in Straatsburg zijn vertegenwoordigd). Sindsdien heeft dit vraagstuk omtrent de verhouding tussen het kleine en grote Europa praktisch alle discussies in Straatsburg overheerst. De politieke commissie in Straatsburg heeft zich uitgeput in bedenkseltjes om voor deze vraag een oplossing te vinden. Het jongste daarvan is het onlangs aangenomen rapport-Amery. Maar of we daarmee wezenlijk een stap verder komen, blijft vooralsnog een open vraag.

Om alle misverstanden te voorkomen: onder de voorstanders van een Verenigd Europa is er natuurlijk niemand, die in beginsel kiest voor het kleine Europa. Europa is waarlijk al verminkt genoeg om niet met hartstocht er naar te streven, dat de aaneensluiting van Europa zo alomvattend mogelijk is. Maar politiek kan niet worden gevoerd los van de werkelijkheid.

De werkelijkheid heeft ons geleerd, tegen alle hoop in, dat Engeland aan de vorming van een Europese federatie, minstens voorlopig, niet wenst deel te nemen. Daardoor resten er slechts twee mogelijkheden; of wel, mét Engeland, zich te beperken tot een samenwerking in Europa, die het intergouvernementele vlak niet te boven gaat en daarmee uit een oogpunt van Europese integratie niets nieuws bevat, of wel met voorzichtigheid voort te gaan op het vlak der bovenationale aaneensluiting, als het niet anders kan voorlopig zonder Engeland.

Alweer om misverstand te voorkomen; het is in Nederland een communis opinio, dat Engeland zo nauw mogelijk in de Europese integratie dient betrokken te blijven. Maar over dit „zo nauw mogelijk" kunnen

natuurlijk nuances bestaan, alsmede over de vraag, hoe dit doel het beste kan worden bereikt. Persoonlijk geloof ik niet, dat het mogelijk is een schema te bedenken, hoe mooi ook, dat Engeland van het begin af mee de weg zou doen opgaan naar een Europese federatie. Dit doende, verkrijkt het Continent zich op de Engelse mentaliteit. Engeland voert geen buitenlandse politiek aan de hand van toekomstplannen, maar aan de hand van feiten. Onder-Minister Nutting zei onlangs op een persconferentie in Straatsburg: "De Britse politiek past zich altijd aan de feiten aan. Nu de Gemeenschap voor Kolen en Staal een feit is geworden en zes Europese landen een grondwet gaan ontwerpen, kan Engeland dat feit niet achteloos voorbijgaan". Een voorbeeld daarvan: toen de Gemeenschap voor Kolen en Staal in Luxemburg officieel haar werkzaamheden begon, zond Engeland er direct een sterke vertegenwoordiging heen. Amery dreigde in Straatsburg: Engeland wijkt niet voor een rij van voldongen feiten. Ik geloof graag, dat de Engelse politici van nu geen Chamberlains zijn. Maar daar gaat het niet om. Waar het om gaat: men moet natuurlijk de Engelsen niet onnodig tegen de haren instrijken - als voorbeeld daarvan: de laatste grote rede van Spaak in Straatsburg -, maar men moet onder omstandigheden de Engelsen toch ook een beetje links durven laten liggen. Is het in de vorige eeuw niet zo gegaan, dat Engeland het grootste deel van de aandelen in de Suezkanaal-maatschappij opkocht, nadat het kanaal er eenmaal was en na eerst de totstandkoming ervan op allerlei manieren te hebben tegengewerkt?

Het gaat hier dus om een belangrijke vraag van politieke tactiek. Ook waar 'n geïsoleerd klein Europa beslist ongewenst is, kan de bevordering van het kleine Europa wellicht toch 'n stap zijn om tot een groter Europa te komen. Dit vraagstuk is, uiteraard, op zichzelf al moeilijk genoeg. En helaas wordt deze vraag nog door allerlei troebele elementen gecompliceerd: vrees voor Duitsland, vrees voor de „Roomse" federatie, een herlevend nationalisme, een machtsstrijd om de Saar, enz.

Tegen de hier geschetste achtergrond nu moet de vraag worden gezien omtrent de verhouding tussen Schuman-organisatie en Raad van Europa. Bij deze vraag gaat het dus niet alleen om de verhouding tussen deze twee organen, het gaat om een groot aantal politieke en economische vraagstukken meer. Dat de politieke commissie in Straatsburg niet in staat is gebleken op al die vragen een passend antwoord te geven, dat kan men haar nauwelijks euvel duiden, maar verontrustend is het daarom toch wel.

Wanneer men de Europese eenheid een goed hart toedraagt, dan is één punt allesoverheersend, namelijk, dat het Schuman-plan een succes moet worden. Als het Schuman-plan mislukt, kunnen we de Europese integratie wel afschrijven, als het Schuman-plan slaagt, zijn we wezenlijk een stap verder. De Gemeenschap voor Kolen en Staal is tot nu toe het enige bovenationale orgaan in Europa, heel de rest, ook de Raad van Europa, gaat in feite de intergouvernementele samenwerking niet te boven. Wanneer men nu de Schuman-organisatie direct op organische wijze met allerlei andere instellingen wil verbinden, ook met de Raad van Europa, dan dreigt er het grote gevaar het eigen karakter, de eigen soevereiniteit van de Schuman-organisatie, aan te tasten.

De blokkendoosbouwers van Europa menen, dat een band van betekenis wordt gelegd, b.v. als de griffie van de Schuman-organisatie dezelfde is als die van de Raad van Europa. Maar het secretariaat van de Raad van Europa is tot nu toe ver beneden Nederlandse maatstaven, dienaangaande gebleven en moet nu de Schuman-organisatie met een dergelijk onvolkomen apparaat worden belast?

De Schuman-organisatie is in de eerste plaats een economische aangelegenheid. De kolen- en staalproductie van de zes Schuman-landen is na die van de Verenigde Staten de grootste ter wereld en overtreft die van Rusland verre. De doeltreffende organisatie van een dergelijke economische eenheid grijpt zo diep in, dat dit eerste feit noodzakelijk tot nieuwe feiten moet leiden. Daarom is met de inwerkingtreding van het Schuman-plan de strijd voor het Verenigd Europa eerst begonnen, nu niet meer alleen in theorie, maar in praktijk. Dat weten de voorstanders van het Verenigd Europa, die, zoals Monnet, de mogelijkheden van het traktaat tot het uiterste zullen benutten om de Europese eenheid naderbij te brengen. Dat weten ook de tegenstanders, mensen als Rolin en Van Cauwelaert, die tegen de Europese federatie zijn en alles zullen doen om de verwezenlijking ervan tegen te houden.

Heeft het werkelijk zakelijk enige waarde voor de band tussen de Schuman- en de niet-Schuman-landen, als het secretariaat van de Schuman-organisatie en van de Raad van Europa hetzelfde is? Het is bijna naïef het

te veronderstellen. Een band tussen de Schuman- en de niet-Schuman-landen ontstaat, als op het eigen gebied van de Schuman-organisatie, kolen en staal, zakelijke regelingen kunnen worden getroffen, bijvoorbeeld met Engeland over tarieven, dubbele prijzen, e.d. De rest is facade. Belangrijker dan het werk van de politieke commissie in Straatsburg lijkt me daarom de stap van Monnet, die namens de Hoge Autoriteit direct in contact trad met de Engelse regering. In de eerste plaats onderstreepte hij daarmee de eigen, bovennationale soevereiniteit van de Kolen- en Staalgemeenschap, in de tweede plaats opende dit de weg tot een zakelijke samenwerking.

Het Amery-rapport stelde ook voor, dat de Engelsen als waarnemers recht van spreken hebben in de Schuman-Assemblee. Tegen waarnemers is natuurlijk niets tegen, een gereserveerde tribune wordt met graagte ingericht. Maar verder? In welk parlement komen niet-parlementariërs aan het woord?

De Schuman-Assemblee is het eerste bovennationale parlement en een werkelijk parlement. **Maar een parlement van, laten we zeggen, anno 1840. Het zal moeten vechten voor een stuk effectieve democratische controle, zoals alle nationale parlementen dat ook hebben moeten doen.** Als men nu begint met in het Schuman-parlement ook te werken met suppléants, mee te laten discussiëren door niet-parlementariërs, dan verlaagt men de soevereine, parlementaire positie, die de Schuman-Assemblee heeft, tot een doodgewone internationale conferentie, waardoor tevens de mogelijke ontwikkeling van bovennationale democratische organen vanaf het begin wordt gecorrumpeerd.

Ieder parlement is juist zoveel waard, als wat de leden ervan weten te maken. Dat geldt voor de Raad van Europa en de Schuman-Assemblee beide. Alle plannetjes om de positie van de Straatsburgse Assemblee op te vijzelen, zijn volkomen zinloos, als niet eerst de Assemblee zelf de gegeven mogelijkheden tot het verrichten van een stuk praktisch werk tot het uiterste benut.

Raad van Europa en Schuman-organisatie, het is geen kwestie van óf-óf, maar van én-én. Beide hebben een eigen taak. Natuurlijk is het van belang, dat beide zich niet in tegengestelde richting ontwikkelen. Maar het karakter van beide is zo verschillend, dat men beide de gelegenheid moet laten zich naar eigen aard te ontwikkelen. Een te grote vereenzelviging van beide brengt ons weinig verder. Het rapport-Amery acht ik daarom niet gelukkig, en ik hoop, dat de Ministers van de zes Schuman-landen een wat gelukkiger greep zullen hebben dan de politieke commissie van Straatsburg. Want is het niet merkwaardig, dat, na de aanneming van het Amery-rapport in Straatsburg, juist een objectief Engels blad als de Times waarschuwde: „The significant development in Europe... is being worked out between the six countries of “Little Europe”, with their real common interests, through representatives carrying responsibility. It is right to guard against the risk of division between them and their friends and allies, but not less necessary to avoid any confusion of functions which might hamper their work.”

GEERT RUYGERS.